

Κοφτή, θερμή ανάσα

Η λογοτεχνική ανάσα του Ζήση Σαρίκα γίνεται και πάλι αισθητή ως αναγνωστικό βίωμα και μετά τα υποβλητικά *Ψίχουλα* (1998). Κείμενα μικρής φόρμας, με πεζογραφική δομή και ποιητική φόρτιση, ακολουθούν ένα σχέδιο λογικής επαγωγής, εγκιβωτίζοντας όμως συναισθηματικές κορυφώσεις. Κάθε κείμενο εστιάζεται σε συγκεκριμένο βίωμα του αφηγηματικού υποκειμένου, αλλά στο τέλος του κειμενικού ιστού τοποθετείται μία λογική αναγωγή από το μερικό στο γενικότερο ως απόρροια όχι μόνο θυμόσοφης διάθεσης αλλά και φιλοσοφικής συγκρότησης του συγγραφέα, που δείχνει να μην αρκείται σε απλές περιγραφές βιωμάτων· εκτείνεται και στο λογοτεχνικό σχολιασμό τους. Ο μικροπερίοδος λόγος και η λειτουργική υφολογική απλότητα, που εγγίζει τον πυρήνα του βιώματος μεταφέροντας συχνά αδρή αίσθηση (αυτό)σαρκασμού και εκδιώκοντας τα λεκτικά στολίδια και τη λογοτεχνική πόζα, συμβάλλουν στη συγκρότηση ενός θυμόσοφου ρεαλισμού, συναισθηματικά υποβλητικού και συγκινησιακά υψηλόβαθμου.

Παραθέτουμε, δείγματος χάριν, τρία χαρακτηριστικά κείμενα του βιβλίου :

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ

Έβλεπε στην τηλεόραση παλιές ελληνικές ταινίες. Οι τραγωδίες ήταν δράμα, οι κωμωδίες όμως χάρμα.

Μπρος στη νοσταλγία του για τις σαρακοφαγωμένες γειτονιές, για τις παλιές φάτσες, για τα καλαμπούρια, τα πειράγματα και τα παρανόμια, για την ταπεινή ομορφιά που πέθανε, ξεχνούσε τον σκοταδισμό και τον ανυπόφορο συντηρητισμό τους.

Η ΦΙΛΙΑ

Μόλις βρίσκεις ερωτικό σύντροφο, ξεχνάς τους φίλους. Μόλις τον διώξεις ή σε διώξει, τους ξαναθυμάσαι.

Μπορεί να είναι ο έρωτας διαβατάρικο πουλί· και τα κατοικίδια ζώα όμως το σκάνε καμιά φορά απ' το σπίτι.

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ

Επιταγή των καιρών είναι να βρουν όλοι (ακόμη περισσότερο αν είναι απόμαχοι ή συνταξιούχοι) μια επιπλέον ασχολία, πέραν της εργασίας και της καθημερινής τριβής. Κι αυτό επειδή όλοι ξέρουν απ' την καλή πόσο βαρετή είναι κάθε εργασία και επειδή είναι αδύνατο να διανοηθούν ότι θα μπορούσε να μεταλλαχτεί σε κάτι που να μοιάζει, έστω και λίγο, με παιχνίδι.

Έτσι θα δώσουν διέξοδο στη δημιουργικότητά τους και θα επιδοθούν σε ένα συναρπαστικό κυνήγι αυτογνωσίας και ψυχικής εκλέπτυνσης. Μα όπως σε κάθε ανθρώπινη ασχολία έτσι κι εδώ υπάρχουν αθώα θύματα: είναι η ζωγραφική και η λογοτεχνία.

Οι κοφτές φράσεις, που υπηρετούνται και από την ευθυβολία των λέξεων και από τη λειτουργική χρήση της στίξης, είναι το λιτό και υποβλητικό ένδυμα των διανοητικών φορτίων και καταφέρνουν να ανεβάσουν τη συγκινησιακή θερμοκρασία του αναγνώστη. Τα *Minima moralia* του Theodor Adorno και η αποφθεγματική δυναμική των πεζών ποιημάτων του Ντίνου Χριστιανόπουλου, γόνιμα αφομοιωμένα από τη γραφή του Ζήση Σαρίκα, ανιχνεύονται σαν πρόδρομοι μιας προσωπικής τεχνικής, στην οποία ενσωματώνονται δημιουργικά η φιλοσοφικής προέλευσης και φόρτισης διατύπωση και η ποιητικής χροιάς λεκτική δραστικότητα.